

Omställningsstöd till företag för perioden maj–juli 2020

September 2020

Innehållsförteckning

1	Författningsförslag	5
1.1	Förslag till förordning om omställningsstöd för maj– juli 2020.....	5
1.2	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2020:552) om omställningsstöd	12
2	Bakgrund.....	13
2.1	Befintlig reglering om omställningsstöd	13
2.2	EU:s statsstödsregler	14
3	Utökat omställningsstöd.....	15
3.1	Omställningsstöd för maj–juli 2020	15
3.2	Utformning av stödet	16
4	Konsekvensanalys	18
4.1	Syfte och alternativa lösningar	18
4.2	Offentligfinansiella effekter	18
4.3	Effekter för företagen	20
4.4	Effekter för myndigheter och domstolar.....	21
4.5	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	21
4.6	Övriga effekter av förslaget.....	22

Sammanfattning

I promemorian föreslås att omställningsstödet för företag som fått minskad omsättning som en följd av covid-19-pandemin utökas med perioden maj-juli 2020. Detta sker genom en ny förordning om omställningsstöd för maj-juli 2020 som innehåller ytterligare bestämmelser om sådant omställningsstöd som avses i lagen (2020:548) om omställningsstöd. Den befintliga förordningen (2020:552) om omställningsstöd får en ny rubrik.

Omställningsstödet för maj-juli får i huvudsak samma reglering som gäller för mars och april enligt den befintliga förordningen om omställningsstöd. Enligt den föreslagna förordningen utgör dock maj en individuell stödperiod. Juni och juli utgör en annan individuell stödperiod. Stödperiodens motsvarande månad eller månader 2019 utgör stödperiodens referensperiod. För att stöd ska beviljas för maj 2020 krävs att företagets nettoomsättning understeg 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden. För att stöd ska beviljas för juni och juli 2020 krävs att företagets nettoomsättning för stödperioden understeg 50 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

Stöd ges för stödperioden maj med maximalt 75 miljoner kronor per stödberättigat företag och för stödperioden juni och juli med maximalt 150 miljoner kronor per stödberättigat företag. Ansökan om stöd ska ges in till Skatteverket senast den 15 december 2020.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 15 oktober 2020.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till förordning om omställningsstöd för maj–juli 2020

Härigenom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller kompletterande bestämmelser om sådant omställningsstöd som Skatteverket får lämna till företag enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Förordningen är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

Omställningsstöd får lämnas i enlighet med Europeiska kommissionens beslut den xxx 2020 i ärende SA.xxxx (2020/N).

Förordningens innehåll

2 § I denna förordning finns bestämmelser om

- uttryck i förordningen (3 §),
- stödperioder och referensperioder (4 §),
- när omställningsstöd får lämnas (5–9 §§),
- vissa ombildningar (10 §),
- beräkning av omställningsstöd (11–17 §§),
- hur ansökan ska göras (18 och 19 §§),
- utbetalning av omställningsstöd (20 §),
- rätt att meddela föreskrifter (21 §), och
- anmälan om brott (22 §).

Uttryck i förordningen

3 § Uttryck som används i denna förordning har samma innebörd och tillämpningsområde som i lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Stödperioder och referensperioder

4 § Stödperioder enligt denna förordning är

1. maj 2020, samt
2. juni och juli 2020.

En stödperiods motsvarande månad eller månader 2019 utgör stödperiodens referensperiod.

När omställningsstöd får lämnas

5 § Ett företag har efter ansökan rätt till omställningsstöd för stödperioden maj 2020 om företagets sammanlagda nettoomsättning för denna period understiger 60 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för referensperioden.

Ett företag har efter ansökan rätt till omställningsstöd för stödperioden juni och juli 2020 om företagets sammanlagda nettoomsättning för denna

period understiger 50 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för referensperioden.

6 § För att omställningsstöd ska få lämnas krävs även att

1. nedgången i företagets nettoomsättning för stödperioden så gott som uteslutande är orsakad av effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19,

2. företagets nettoomsättning uppgick till minst 250 000 kronor under det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020,

3. stödet för stödperioden, beräknat enligt 11–17 §§, uppgår till minst 5 000 kronor,

4. företaget under perioden mars 2020–juni 2021 inte verkställer ett beslut om vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna, och ett sådant beslut om värdeöverföring inte heller fattas av företagets stämma, styrelse eller motsvarande organ under denna period,

5. företaget har gjort vad som skäligen kan krävas för att uttömma möjligheterna till försäkringsersättning, skadestånd och liknande ersättning samt annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som stödet beräknas på, och

6. ansökan om stöd har inkommit till Skatteverket senast den 15 december 2020.

Om räkenskapsåret som avses i första stycket 2 är längre eller kortare än tolv månader, ska kravet på minsta nettoomsättning justeras i motsvarande mån.

Om företaget ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) gäller vad som anges om värdeöverföringar i första stycket 4 även det eller de moderföretag till företaget som ingår i koncernen.

7 § Med *nettoomsättning* avses intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i företagets normala verksamhet med avdrag för lämnade rabatter, mervärdesskatt och annan skatt som är direkt knuten till omsättningen, under förutsättning att intäkterna är hänförliga till en näringsverksamhet som bedrivs i Sverige. Intäkter från finansiella instrument och valutahandel ingår dock inte i nettoomsättningen.

En intäkt ska anses hänförlig till den månad som den hade ansetts belöpa sig på om varje kalendermånad hade utgjort ett separat räkenskapsår för företaget, med tillämpning av de redovisningsprinciper som företaget tillämpat för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020.

Om en hyresvärd har tagit emot stöd enligt förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalyresgäster fått rabatt på hyran, ska den del av stödet som avser hyresrabatt för maj eller juni 2020 anses ingå i hyresvärdens nettoomsättning för den månaden.

Om nettoomsättningen för en stödperiod eller en referensperiod, vid en beräkning enligt första–tredje styckena, uppgår till ett negativt belopp ska nettoomsättningen för perioden anses vara noll kronor.

8 § Omställningsstöd får beviljas endast om företaget har lämnat ett skriftligt, undertecknat yttrande från en revisor tillsammans med ansökan. Revisorn ska yttra sig över följande uppgifter i företagets ansökan:

1. nedgången i företagets nettoomsättning vid en jämförelse mellan nettoomsättningen för stödperioden och nettoomsättningen för referensperioden,

2. huruvida de villkor som anges i 6 § första stycket 1, 2 och 4 är uppfyllda,

3. summan av företagets fasta kostnader enligt 12–14 §§ för stödperioden,

4. i vilken omfattning företaget har tagit emot sådan ersättning eller sådant stöd som avses i 15 §, och

5. nedgången i företagets bruttoresultat vid en jämförelse mellan bruttoresultatet för stödperioden och bruttoresultatet för referensperioden, om företaget är ett sådant förlustföretag som avses i 17 § andra stycket.

Revisorn ska granska räkenskapsmaterial, sammanställningar och annat underlag som ligger till grund för uppgifterna i ansökan. Granskningen ska utföras med professionell skepticism och vara så ingående och omfattande som god revisionssed kräver, med beaktande av vad som anges i tredje stycket.

Om det sökta omställningsstödet understiger 300 000 kronor, ska revisorn granska de uppgifter i ansökan som yttrandet avser och rapportera sina iakttagelser. Om det sökta omställningsstödet uppgår till minst 300 000 kronor, ska revisorn bestyrka dessa uppgifter med rimlig säkerhet.

Kravet på yttrande från revisor enligt första stycket gäller inte om det sökta omställningsstödet understiger 100 000 kronor och Skatteverket inte enligt 8 § andra stycket lagen (2020:548) om omställningsstöd har begärt att företaget ger in ett sådant yttrande.

Om ett företag ansöker om omställningsstöd för fler än en stödperiod enligt 4 § första stycket gäller beloppsgränserna i tredje och fjärde styckena för respektive stödperiod var för sig.

9 § Omställningsstöd får inte lämnas om företaget den 29 februari 2020 var ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i Europeiska kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken dessa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Omställningsstöd får inte heller lämnas om företaget vid tidpunkten för prövningen av ansökan för respektive stödperiod

1. kan anses vara på obestånd,

2. har näringsförbud,

3. har skatte- eller avgiftsskulder som har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, eller

4. är föremål för betalningskrav på grund av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Om företaget är en juridisk person gäller vad som anges i andra stycket 2 även den eller de fysiska personer som har ett betydande inflytande i verksamheten.

Vissa ombildningar

10 § Om en enskild näringsidkare under perioden 1 maj 2019–30 april 2020 har överlåtit hela näringsverksamheten till ett nybildat aktiebolag gäller följande. Vid tillämpning av 5 §, 6 § första stycket 1 och 3 samt 11 § får den enskilda näringsidkarens sammanlagda nettoomsättning för referensperioden anses utgöra aktiebolagets totala nettoomsättning för denna period. Vid tillämpning av 6 § första stycket 2 får den enskilda näringsidkarens nettoomsättning för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020 anses utgöra aktiebolagets totala nettoomsättning för detta räkenskapsår.

Första stycket får endast tillämpas under förutsättning att

1. den enskilda näringsidkaren äger samtliga andelar i aktiebolaget vid tidpunkten för prövningen av ansökan om omställningsstöd, och
2. omställningsstöd för stödperioden inte söks av den enskilda näringsidkaren eller ett annat aktiebolag som den enskilda näringsidkaren äger samtliga andelar i.

Beräkning av omställningsstöd

11 § Omställningsstöd ges med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader för stödperioden. Andelen fasta kostnader för stödperioden beräknas som den procentuella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämförd med referensperioden, multiplicerad med 0,75. Andelen fasta kostnader ska alltså beräknas enligt följande formel:

$$((\text{nettoomsättningen för referensperioden} - \text{nettoomsättningen för stödperioden}) / \text{nettoomsättningen för referensperioden}) \times 0,75$$

Om stöd enligt första stycket för en stödperiod uppgår till minst 100 000 kronor, ges omställningsstöd även för administrativa kostnader som uppkommit med anledning av ansökan om omställningsstöd för den stödperioden. Sådant stöd ges med högst 10 000 kronor per stödberättigat företag och stödperiod som stöd beviljas för.

12 § Med fasta kostnader avses kostnader för

1. hyra och leasing, med avdrag för lämnade rabatter, om avtalstiden är minst sex månader,
2. räntor, med undantag för vinstandelsräntor och räntor enligt sådana finansiella instrument som avses i 24 b kap. 5 § inkomstskattelagen (1999:1229), till den del de överstiger ränteintäkter för perioden,
3. värdeminskning på anläggningstillgångar samt nödvändiga reparationer och underhåll av sådana tillgångar,
4. fastighetsskatt och kommunal fastighetsavgift som företaget är skatt- eller avgiftsskyldigt för,
5. förbrukning av vatten och elektricitet, med undantag för elektricitet som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, avlopp, internet och telefoni samt uppvärmning av lokaler,
6. tjänster som avser städning, sophantering, larm och bevakning,
7. tjänster som avser tvätt av textilier, till den del kostnaden inte är beroende av mängden textilier eller liknande, om avtalstiden är minst tre månader,

8. försäkringar mot ekonomisk förlust genom sakskada, ersättningskyldighet eller ren förmögenhetsskada i övrigt,

9. djurfoder,

10. franchiseavgifter,

11. offentligrättsliga tillstånd samt återkommande tillsyns- och kontrollavgifter som betalas för en viss tidsperiod, och

12. royalties och licensavgifter för immateriella rättigheter.

Kostnaden för värdeminskning på anläggningstillgångar enligt första stycket 3 utgörs av företagets planmässiga avskrivningar av anläggningstillgångar enligt räkenskaperna.

Sådana avgifter som avses i första stycket 10 och 12 ska inte räknas som fasta kostnader till den del avgiften är beroende av försäljningsvolym eller liknande.

13 § Som fasta kostnader räknas inte kostnader som

1. är möjliga för företaget att undvika genom sådana åtgärder som skäligen kan krävas vid en plötslig nedgång i produktionen eller omsättningen av varor eller tjänster,

2. utgörs av ingående mervärdesskatt som företaget har rätt att göra avdrag för enligt 8 kap. mervärdesskattelagen (1994:200) eller få återbetald enligt 10 kap. samma lag,

3. är hänförliga till förbrukning av bränsle för uppvärmning av lokaler eller elektricitet enligt 12 § 5 till den del sådan förbrukning ger rätt till skattebefrielse enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

4. är hänförliga till en verksamhet som bedrivs i utlandet,

5. motsvaras av en intäkt hos någon som ingår i samma koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554), eller

6. är hänförliga till verksamhet som inte utgör näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229).

14 § Vid tillämpning av 11 § ska en kostnad anses hänförlig till den månad som den hade ansetts belöpa sig på om varje kalendermånad hade utgjort ett separat räkenskapsår för företaget, med tillämpning av de redovisningsprinciper som företaget tillämpat för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020.

15 § Omställningsstödet ska minskas med belopp som företaget fått eller kommer att få i

1. försäkringsersättning, skadestånd och annan liknande ersättning för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som omställningsstödet beräknas på, eller

2. annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som omställningsstödet beräknas på.

16 § För stödperioden maj 2020 ges omställningsstöd med högst 75 miljoner kronor per stödberättigat företag.

För stödperioden juni och juli 2020 ges omställningsstöd med högst 150 miljoner kronor per stödberättigat företag.

Om flera företag i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är berättigade till omställningsstöd, avser det maximala stödet hela koncernen och fördelas på respektive

stödberättigat företag i förhållande till storleken på det omställningsstöd företaget hade varit berättigat till utan tillämpning av första och andra styckena.

17 § Om företaget är ett förlustföretag gäller följande. Utöver vad som följer av övriga bestämmelser i denna förordning får omställningsstöd inte lämnas med ett belopp som överstiger den nominella nedgången i bruttoresultat för stödperioden jämfört med referensperioden.

Ett företag anses vara ett *förlustföretag* om

1. företaget har redovisat ett negativt rörelseresultat före finansiella poster för det räkenskapsår som avslutats närmast före den 1 januari 2020, eller

2. stödet för stödperioden, beräknat enligt 11–16 §§, överstiger den nominella nedgången i nettoomsättning för stödperioden jämfört med referensperioden.

Med *bruttoresultat* avses nettoomsättningen enligt 7 § minskad med periodens inköp av råvaror, förnödenheter och handelsvaror samt justerad för periodens förändring av lager av produkter i arbete, färdiga varor och pågående arbete för någon annans räkning.

Med *rörelseresultat före finansiella poster* avses årets resultat före

- skatter,
- bokslutsdispositioner,
- räntor och liknande intäkter och kostnader,
- nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar, och
- intäkter från andelar i koncernföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag och andra företag som det finns ett ägarintresse i samt övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar.

Hur ansökan ska göras

18 § En ansökan om omställningsstöd ska göras elektroniskt på ett av Skatteverket fastställt formulär.

19 § Om flera företag som vid tidpunkten för ansökan ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) ansöker om omställningsstöd, ska ansökningarna ges in samtidigt. Dessa företag ska också lämna uppgifter om koncernstrukturen.

Utbetalning av omställningsstöd

20 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att ett omställningsstöd krediterats enligt 7 § lagen (2020:548) om omställningsstöd, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till det konto som har registrerats hos ett bank- eller kreditmarknadsföretag enligt 14 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261).

Rätt att meddela föreskrifter

21 § Skatteverket får meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen (2020:548) om omställningsstöd och denna förordning.

Anmälan om brott

22 § I 18 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261) finns en skyldighet för Skatteverket att till åklagare anmäla brott enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Denna förordning träder i kraft den 15 oktober 2020.

1.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2020:552) om omställningsstöd

Härigenom föreskrivs att rubriken till förordningen (2020:552) om omställningsstöd ska ha följande lydelse.

Förordning om omställningsstöd för mars och april 2020

Denna förordning träder i kraft den 15 oktober 2020.

2 Bakgrund

2.1 Befintlig reglering om omställningsstöd

Spridningen av det nya coronaviruset som orsakar sjukdomen covid-19 medför inte enbart humanitära konsekvenser utan även ekonomiska. Det bedöms att den svenska BNP-tillväxten blir lägre 2020 på grund av virusutbrottet än vad som annars hade varit fallet. Spridningen av viruset har lett till beteendeförändringar och restriktioner samt generellt större osäkerheter i ekonomin vilket i sin tur har lett till kännbara ekonomiska konsekvenser för svenska företag. Sammantaget bedöms det nya coronaviruset få betydande ekonomiska konsekvenser för både enskilda branscher och den ekonomiska tillväxten. För svensk tillväxt och konkurrenskraft är det av avgörande betydelse att de negativa effekterna av spridningen av coronaviruset så långt som möjligt begränsas. Flera åtgärder har vidtagits för att dämpa de ekonomiska effekterna och effekterna för företag i samhället.

En av de vidtagna åtgärderna är införandet av ett omställningsstöd till företag som fått minskad omsättning på grund av coronaviruset. Syftet med omställningsstödet är att lindra de ekonomiska konsekvenserna av spridningen av sjukdomen covid-19 och göra det möjligt för företag att överbrygga den akuta krisen samt underlätta för företag att ställa om och anpassa sin verksamhet (prop. 2019/20:181 s. 26).

Den 22 juni 2020 trädde lagen (2020:548) om omställningsstöd i kraft. Lagen innehåller i huvudsak grundläggande bestämmelser om vilka företag som kan ha rätt till omställningsstöd samt förfarandet hos Skatteverket. Av 2 § första stycket lagen om omställningsstöd framgår bl.a. att rätt till omställningsstöd har företag som bedriver sådan näringsverksamhet i Sverige som avses i 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229) och är godkända för F-skatt enligt 9 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Kravet på F-skatt gäller dock inte bland annat vissa ideella organisationer som är undantagna från skattskyldighet enligt 7 kap. 3 § inkomstskattelagen.

Lagen om omställningsstöd kompletteras av förordningen (2020:552) om omställningsstöd som närmare anger bl.a. när omställningsstöd lämnas och hur beräkningen ska göras. Enligt 4 § första stycket förordningen om omställningsstöd är den grundläggande förutsättningen för att få omställningsstöd att företagets sammanlagda nettoomsättning för mars och april 2020 understiger 70 procent av den sammanlagda nettoomsättningen för mars och april 2019 och att nedgången i nettoomsättning så gott som uteslutande är orsakad av effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19. Det krävs även att företaget under det närmast föregående räkenskapsåret hade en nettoomsättning på minst 250 000 kronor och att stödet uppgår till minst 5 000 kronor. Vidare får företaget under perioden mars 2020–juni 2021 inte verkställa ett beslut om vinstutdelning, gottgörelse, förvärv av egna aktier eller minskning av aktiekapitalet eller reservfonden för återbetalning till aktieägarna eller medlemmarna, och ett sådant beslut om värdeöverföring får inte heller fattas av företagets stämma, styrelse eller motsvarande organ under denna period. Därutöver krävs att företaget gjort vad som skäligen kan krävas för

att uttömma möjligheterna till försäkringsersättning, skadestånd och liknande ersättning samt annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som stödet beräknas på samt att ansökan om omställningsstöd kommit in till Skatteverket senast den 31 augusti 2020.

Enligt 9 § förordningen om omställningsstöd ges stöd med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader för mars och april 2020. Andelen fasta kostnader beräknas som den procentuella nedgången i nettoomsättning för mars och april 2020 jämförd med mars och april 2019, multiplicerad med 0,75. Vad som utgör fasta kostnader anges genom en uttömmande uppräkningslista i 10 §. Bland annat omfattas hyra och leasing, räntor och värdeminskning på anläggningstillgångar. Av 12 § följer att avräkning ska ske för bland annat försäkringsersättning och annat statligt stöd för sådan förlorad omsättning eller sådana kostnader som omställningsstödet beräknas på. Detta gäller oavsett om ersättningen eller stödet upptagits i företagets nettoomsättning för stödperioden. Enligt 14 § ges omställningsstöd med maximalt 150 miljoner kronor per stödberättigat företag. Om företaget ingår i en koncern avser detta belopp koncernen som helhet. Särskilda regler i 15 § begränsar rätten till stöd för s.k. förlustföretag.

2.2 EU:s statsstödsregler

Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, förkortat EUF-fördraget, innehåller regler som ska säkerställa en väl fungerande konkurrens på den inre marknaden. Bland dessa regler finns bestämmelser om statligt stöd. Bestämmelserna återfinns i artiklarna 107–109 i fördraget och har till syfte att förhindra att konkurrensförhållandena inom unionen snedvrids genom att medlemsstaterna gynnar vissa företag eller viss produktion ekonomiskt. Dessa bestämmelser måste beaktas vid utformningen av nya författningar.

Enligt artikel 107.1 är i princip allt statligt stöd förbjudet, om stödet snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion och påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen kan efter prövning förklara att en statlig stödåtgärd anses förenlig med den inre marknaden enligt vissa kriterier som anges i artikel 107.2 och 107.3. Medlemsstaterna ska enligt artikel 108.3 anmäla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder till kommissionen. Innan kommissionen har gett sitt godkännande får åtgärden inte vidtas.

Konsekvenserna av att inte följa bestämmelserna avseende genomförandeförbudet hanteras i lagen (2013:388) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler. Statligt stöd som lämnas i strid med genomförandeförbudet ska återkrävas från stödmottagaren jämte ränta så att konkurrensförhållandet återställs.

Av artikel 107.2 b i EUF-fördraget framgår att stöd får ges för att avhjälpa skador som orsakats av exceptionella händelser. Kommissionen har i kommunikationen över koordinerat europeiskt svar på de ekonomiska effekterna av spridningen av sjukdomen covid-19 den 13 mars 2020 utpekat just spridningen av sjukdomen covid-19 som en sådan exceptionell händelse. Stöd kan därför, efter en prövning av kommissionen i varje

enskilt fall, ges för att avhjälpa skador som orsakats av spridningen av sjukdomen covid-19 eller som är en direkt följd av åtgärderna för att minska spridningen av viruset. Ett krav för att stöd ska beviljas är att stödet är begränsat till den skada som uppkommit till följd av spridningen av sjukdomen covid-19.

Det befintliga omställningsstödet har godkänts av kommissionen genom beslut den 11 juni 2020 i ärende SA.57372 (2020/N).

3 Utökat omställningsstöd

3.1 Omställningsstöd för maj–juli 2020

Promemorians förslag: Omställningsstödet utökas med perioden maj–juli 2020 genom en ny förordning om omställningsstöd för maj–juli 2020.

Den nya förordningen träder i kraft den 15 oktober 2020.

Skälen för promemorians förslag: Omställningsstödet infördes i syfte att lindra de ekonomiska konsekvenserna av spridningen av sjukdomen covid-19 och göra det möjligt för företag att överbygga den akuta krisen samt underlätta för företag att ställa om och anpassa sin verksamhet. Omställningsstödet är en av flera åtgärder som vidtagits för att stödja företagen under den pågående pandemin. Exempel på andra åtgärder som vidtagits är stöd vid korttidsarbete, hyresstöd och möjlighet till anstånd med skattebetalningar.

När omställningsstödet för mars och april infördes i början av sommaren förelåg en osäkerhet kring hur pandemin skulle utvecklas under efterföljande månader och hur detta skulle påverka företagen. Det står nu klart att krisens inledande skadeverkningar i ett stort antal fall påverkade företagen kraftigt även under maj månad på samma sätt som var fallet för mars och april. Företagen hade i många fall inte heller hunnit anpassa sin verksamhet till det nya läget vid denna tidpunkt. Vidare står det klart att många företag som bedriver säsongsverksamhet – och har en stor del av sina intäkter under ett fåtal sommarmånader – har drabbats mycket hårt. Det kan exempelvis handla om nöjesparker och andra utomhusparker som till följd av förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inte har kunnat bedriva verksamhet.

Mot bakgrund av hur företagen har påverkats av pandemins utveckling bör omställningsstödet utökas med ytterligare tre månader. En av dessa månader bör vara maj med hänsyn till vad som framkommit om att många företag då fortfarande upplevde skadeverkningar som kan anses hänförliga till krisens inledande skede. Vidare bör juni och juli omfattas eftersom det är angeläget att stödet tillkommer företag som har en stor del av sina intäkter under sommarmånaderna och dessa företag i vissa fall inte har kommit i fråga för det befintliga omställningsstödet.

Omställningsstödet för de ytterligare månaderna bör regleras i en ny förordning som benämns förordning om omställningsstöd för maj–juli

2020. Den befintliga förordningen om omställningsstöd bör till följd av detta få en ny rubrik med lydelsen förordning om omställningsstöd för mars och april 2020. Den nya förordningen respektive ändringen i den befintliga förordningen om omställningsstöd bedöms kunna träda i kraft tidigast den 15 oktober 2020.

Författningsförslag

Förslaget genomförs genom införande av en ny förordning om omställningsstöd för maj–juli 2020. Förslaget genomförs även genom att förordningen om omställningsstöd får en ny rubrik.

3.2 Utformning av stödet

Promemorians förslag: Stödordningen baseras på de regler som gäller för mars och april 2020 enligt den befintliga förordningen om omställningsstöd.

Maj respektive juni och juli utgör två individuella stödperioder. Motsvarande månad eller månader föregående år utgör respektive stödperiods referensperiod.

För att ett företag ska ha rätt till omställningsstöd för maj 2020 krävs att företagets nettoomsättning för stödperioden understeg 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden. För att ett företag ska ha rätt till omställningsstöd för juni och juli 2020 krävs att företagets nettoomsättning för stödperioden understeg 50 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

En särskild beräkningsregel gäller i vissa fall när en enskild näringsidkare under perioden 1 maj 2019–30 april 2020 har överlåtit hela verksamheten till ett nybildat aktiebolag.

Ansökan om stöd ska ges in till Skatteverket senast den 15 december 2020.

Stöd ges för stödperioden maj med maximalt 75 miljoner kronor per stödberättigat företag och för stödperioden juni och juli med maximalt 150 miljoner kronor per stödberättigat företag.

Skälen för promemorians förslag: Det nya stödet är ett sådant ekonomiskt stöd till företag vars nettoomsättning har minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 som avses i 1 § lagen om omställningsstöd. Lagens bestämmelser blir därmed tillämpliga på stödet utan att det krävs någon ändring av den. Det innebär att Skatteverket kommer att pröva även dessa ansökningar och då ha tillgång till samma kontrollmöjligheter som finns för det ursprungliga stödet. Även återkravs- och straffbestämmelser kommer att vara tillämpliga för utbetalningar som avser de nya perioderna.

Vad gäller de föreskrifter som inte har lagform kommer, som angetts i avsnitt 3.1, det nya stödet att regleras i en särskild förordning. Denna förordning bör som utgångspunkt så långt som möjligt spegla de bestämmelser som finns i den befintliga förordningen om omställningsstöd.

Som anges i avsnitt 3.1 har månaderna maj respektive juni och juli delvis valts med beaktande av olika typer av företag. Till skillnad från omställningsstödet för mars och april bör därför månaderna inte behandlas som en enda stödperiod. Maj bör utgöra en individuell stödperiod. Juni och juli bör tillsammans vara en annan separat stödperiod.

För att underlätta tillämpningen bör stödperiodernas respektive referensperiod, dvs. den månad eller de månader som stödperioden ska jämföras med för att avgöra bl.a. om företaget har ett sådant omsättningstapp som kvalificerar för stöd, definieras i förordningen. Referensperioden bör utgöras av stödperiodens motsvarande månad eller månader 2019.

Stora delar av näringslivet har påverkats av den pågående pandemin. Det är dock angeläget att det utökade omställningsstödet endast omfattar de företag som drabbats särskilt hårt av pandemins effekter. En förutsättning för att ett företag ska ges stöd för maj bör därför vara att företagets nettoomsättning understiger 60 procent av nettoomsättningen för referensperioden. För juni och juli bör tröskeln vara ännu högre då företagen vid denna tidpunkt i många fall får anses ha haft viss möjlighet att anpassa sina verksamheter och kostnader till det rådande läget. Stödet för juni och juli bör därför endast gälla företag som förlorat en övervägande del av sin nettoomsättning jämfört med referensperioden. En lämplig nivå för juni och juli bedöms vara en nettoomsättning som understiger 50 procent av nettoomsättningen för referensperioden.

I den befintliga förordningen om omställningsstöd finns en särskild beräkningsregel (8 §) som tillämpas när en enskild näringsidkare har överlåtit hela verksamheten till ett nybildat aktiebolag. Regeln möjliggör bl.a. för aktiebolaget att i vissa fall tillgodoräkna sig den nettoomsättning som ägde rum hos den enskilda näringsidkaren under referensperioden. För att motsvarande ska gälla enligt den nya förordningen behöver regeln justeras på så vis att den ska tillämpas på verksamhetsöverlåtelser som skett under perioden 1 maj 2019–30 april 2020.

Enligt den befintliga förordningen om omställningsstöd ska ansökan ha lämnats in till Skatteverket senast den 31 augusti 2020 (4 § första stycket 7). Ansökningsperioden för det nu aktuella stödet bör vara två månader. Det föreslås därför att ansökan ska ha kommit in till Skatteverket senast den 15 december 2020.

Eftersom de två stödperioderna omfattar olika antal månader och det kommer att vara möjligt att söka stöd för en eller båda dessa perioder bör takbeloppet (jfr 14 § förordningen om omställningsstöd) bestämmas med beaktande av detta. En lämplig nivå bedöms vara 75 miljoner kronor per månad, vilket motsvarar ett takbelopp på 75 miljoner kronor för maj respektive 150 miljoner kronor för juni och juli som en helhet. Dessa nivåer är i linje med det takbelopp som gäller enligt den befintliga förordningen om omställningsstöd.

I övriga delar föreslås den nya förordningen, som nämnts ovan, vara identisk med den befintliga förordningen om omställningsstöd. Utgångspunkten är därför att förordningsmotiven för förordningen om omställningsstöd (Fm 2020:8) i väsentliga delar ska kunna tjäna som vägledning även för den nya förordningen.

Författningsförslag

Förslagen behandlas i den föreslagna förordningen om omställningsstöd för maj–juli 2020.

4 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagens effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regeringen har aviserat att den avser att lägga fram ett förslag om ett stöd som specifikt riktar sig till enskilda näringsidkare, vilket kan komma att påverka effekterna av omställningsstödet. Den närmare utformningen av det stödet bereds inom Regeringskansliet.

4.1 Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslaget är att kompensera företag som drabbats av stora omsättningstapp till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Förslaget bedöms vara ett effektivt sätt att underlätta för företag som kortfristigt har problem med att täcka sina fasta kostnader. Med stödet får dessa företag bättre möjligheter att ställa om till de förutsättningar som gäller under pandemin. Om förslaget inte genomförs finns en risk att företag som i grunden är livskraftiga tvingas lägga ner sin verksamhet eller minska antalet anställda på grund av att inkomsterna inte täcker de fasta kostnaderna.

4.2 Offentligfinansiella effekter

I tabell 1 redovisas översiktligt de företag som är aktuella för omställningsstödet. Tabellen bygger på statistik från databasen FRIDA. Det finns sammanlagt ca 1,2 miljoner företag i Sverige, vilka bedrivs som aktiebolag, handelsbolag eller enskild näringsverksamhet. Cirka 320 000 företag har noll omsättning, vilket avgränsar antalet företag till ca 880 000 stycken. I denna promemoria föreslås att det ska finnas en omsättningsgräns på 250 000 kronor per år för att ett företag ska kunna ansöka om och beviljas omställningsstöd. Denna gräns begränsar antalet företag till ca 500 000 stycken och definierar den population som är utgångspunkten för de offentligfinansiella beräkningarna.

Tabell 1 Antal företag som bedöms kunna ansöka om och beviljas omställningsstöd vid en gräns på 40 och 50 procent i omsättningstapp

Antal företag	Avgränsning	Kommentar
Ca 1 200 000	Ingen	Hela ekonomin påverkas av Coronakrisen, men alla företag föreslås inte kvalificera till omställningsstöd.
Ca 880 000	Utesluter de som redovisar noll, omsättning.	Bör inte vara aktuella för omställningsstöd.
Ca 500 000	Utesluter de som har en årlig omsättning under 250 000 kr.	Det är denna population som är utgångspunkten för de offentligfinansiella beräkningarna.
Ca 50 000	Antal företag med omsättningstapp större än 40 % i maj	De branscher som bedöms påverkas mest är hotell- och restaurang, transport, resor, detaljhandel exkl. livsmedel samt kultur- och nöjesbranschen.
Ca 20 000	Antal företag med omsättningstapp större än 50 % i juni-juli	

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

För att kunna få omställningsstöd ska ett företag ha tappat mer än 40 procent av sin omsättning under maj 2020 jämfört med samma period förra året eller mer än 50 procent av sin omsättning under juni och juli 2020 jämfört med samma period förra året. Omställningsstöd ges därefter med ett belopp som motsvarar en andel av företagets fasta kostnader. Andelen beräknas som 75 procent av företagets procentuella omsättningstapp. Stödet kan dock högst vara 75 miljoner kronor per månad eller ett belopp som motsvarar den nominella nedgången i nettoomsättningen för de två stödperioderna.

De offentligfinansiella beräkningarna bygger på löpande statistik och indikatorer över den konjunkturella utvecklingen och uppgifter från Skatteverket. Den offentligfinansiella beräkningen utgår från analyser av mervärdesskattedeklarationerna under perioden maj-juni. Det finns i dag ingen tillgänglig statistik över företagens mervärdesskattedeklarationer från juli månad. Utvecklingen i juli månad antas vara likartad utvecklingen i juni månad.

De ekonomiska konsekvenserna av spridningen av coronaviruset är påtagliga i stora delar av den svenska ekonomin, men vissa branscher är extra hårt drabbade. Exempel på sådana branscher är hotell- och restaurangbranschen, resebranschen, transportsektorn, detaljhandeln exklusive livsmedel samt kultur- och nöjesbranschen.

Sammantaget bedöms att ca 50 000 företag kommer att få omställningsstöd för maj, vilket är ca 10 procent av de ca 500 000 företag som utgör populationen för stödet. Vidare bedöms att ca 20 000 företag kommer att få omställningsstöd för juni-juli perioden.

FRIDA-databaserna innehåller bl.a. taxerings- och SRU-data (standardiserade räkenskapsutdrag) från Skatteverket. Med utgångspunkt i dessa uppskattas de fasta kostnaderna för samtliga företag. Detta kombineras med mervärdesskattedeklarationerna under perioden maj-juni 2020 jämfört med samma period förra året. Från

mervärdesskattedeclarationerna uppskattas hur många företag som uppfyller de beloppsmässiga kriterierna för omställningsstödet och andel av omsättningstappet för respektive period. Beräkningen bygger därefter på antagandet att hälften av de företag som uppfyller de beloppsmässiga kriterierna också ansöker om stödet. Den sammanlagda offentligfinansiella effekten för omställningsstödet beräknas uppgå till 9 miljarder kronor. Åtgärden föreslås vara begränsad till tre månader under 2020, men i praktiken kommer stödet att betalas ut både under 2020 och 2021. Det finns i dag ett anslag för omställningsstöd 2020, men förlängningen innebär att man behöver upprätta och anslå medel på ett anslag även 2021. Mot bakgrund av att ansökningstiden löper ut den 15 december 2020 bedöms att merparten av stödet också kommer betalas ut under 2020, med fördelningen 7 miljarder kronor under 2020 och 2 miljarder kronor under 2021.

Enligt Finansdepartementets beräkningskonventioner är de 9 miljarder kronorna en offentligfinansiell bruttoeffekt, dvs. den direkta effekten på den offentliga sektorns finansiella sparande till följd av en regeländring. Vid beräkningen av offentligfinansiella effekter till följd av förändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i vissa fall även s.k. indirekta effekter. Dessa uppstår om skatteändringen påverkar underlaget för andra skatter eller offentliga utgifter och därigenom påverkar de offentliga finanserna. Summan av bruttoeffekten och de indirekta effekterna utgör den offentligfinansiella nettoeffekten. De företag som får omställningsstöd ska ta upp detta som en skattepliktig inkomst i inkomst av näringsverksamhet. Det gör att skattebasen för företagets inkomstskatt ökar. I den utsträckning som företagen redovisar ett positivt resultat 2020 kommer skatteintäkterna från skatt på företagsvinster (från aktiebolagen) och kommunal och statlig inkomstskatt (från delägare i handelsbolag och enskilda näringsidkare) att öka. I den utsträckning företagen redovisar ett negativt resultat kommer de förluster företagen kan rulla framför sig bli mindre. Detta påverkar åtgärdens sammanlagda effekt på de offentliga finanserna, som därigenom blir lägre än 9 miljarder kronor.

Den offentligfinansiella effekten är osäker. Även om grunduppgifterna för företagen från FRIDA är av god kvalitet är beräkningen avhängig av hur många av de företag med omsättningstapp som kommer att söka stödet, samt hur stora de fasta kostnaderna är. Om fler företag än väntat ansöker om omställningsstöd och de faktiska fallen i fasta kostnaderna är större än beräknat blir kostnaden för åtgärden högre och vice versa.

4.3 Effekter för företagen

Förslaget gynnar företag som på grund av spridningen av det nya coronaviruset drabbats av ekonomiska svårigheter och som uppfyller kraven för omställningsstödet. Effekterna analyserades i propositionen: Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:181). När det gäller omställningsstödet stödjande funktion och de genomsnittliga administrativa kostnaderna är bedömningens att konsekvenserna av det förlängda stödet är desamma.

Däremot bedöms antalet företag som omfattas av stödet vara lägre än vad som uppskattades i den förra promemorian. Detta beror dels på att det fordras en större omsättningsminskning för att omfattas av det förlängda stödet, dels på att antalet företag som bedömdes omfattas av det första stödet överskattades. Totalt bedöms 50 000 företag omfattas av stödet avseende maj och 20 000 företag omfattas av stödet för juni och juli.

4.4 Effekter för myndigheter och domstolar

Skatteverket är den myndighet som prövar ansökningar om omställningsstöd och utövar efterkontrollen av stödet. Totalt bedöms ca 50 000 företag omfattas av omställningsstödet för maj–juli. Av dessa bedöms flertalet ansöka om stödet. Skatteverket kommer att få ökade kostnader för hantering och kontroll av ansökningar, it-utveckling och informationsinsatser med anledning av förslagen. Med anledning av den extra tilldelning av ekonomiska medel som Skatteverket gavs i prop. 2019/20:181 (Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset) bedöms dessa kostnader kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Skatteverkets beslut kommer att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det är i nuläget svårt att bedöma i vilken omfattning som måltillströmningen kommer att öka. Det finns skäl att utgå från att endast ett mindre antal beslut om omställningsstöd kommer att överklagas. Mot bakgrund av att det förutsätts en skyndsam handläggning i ett inledande skede så att stödet snabbt kommer de sökande till del finns det däremot anledning att tro att en större andel av besluten om återkrav kommer att överklagas. Besluten om omställningsstöd och besluten om återkrav bedöms sammanlagt uppgå till ca 50 mål i förvaltningsrätterna. Därutöver tillkommer ett mindre antal mål om t.ex. anstånd, betalningssäkring och företräदारansvar. De ökade kostnaderna för de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Det kan vidare antas att ett antal beslut om återkrav av omställningsstöd kommer att överlämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Den ökade kostnaden ryms inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar.

Eftersom straffbestämmelserna i lagen om omställningsstöd blir tillämpliga på stödet bedöms förslaget leda till ett antal ärenden för Ekobrottsmyndigheten och i viss utsträckning även för Åklagarmyndigheten. Förslaget bedöms även kunna medföra en begränsad kostnadsökning för Kriminalvården. Kostnaderna för Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten och Kriminalvården ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

4.5 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Vid utformningen av stöd till företag måste EU:s statsstödsregler särskilt beaktas. Det föreslagna stödet utgör en tidsmässig utökning och förändring

av den befintliga stödordning som godkänts av Europeiska kommissionen i ärende SA.57372 (2020/N). Ändringen måste därför anmälas i enlighet med EUF-fördraget. Stödet i den utökade utformningen bedöms vara förenligt med artikel 107.2.b i fördraget. Diskussioner pågår i statsstödsfrågan mellan Regeringskansliet och kommissionen inför en anmälan av den ändrade stödordningen. Det kan inte uteslutas att dessa diskussioner kan komma att leda till vissa förändringar i förslaget för att säkerställa dess förenlighet med EU-rätten.

Förslaget bedöms också vara förenligt med EU-rätten i övrigt.

4.6 Övriga effekter av förslaget

Omställningsstödet bedöms leda till att färre företag lägger ner sin verksamhet jämfört med om stödet inte ges. Det är i första hand två grupper av individer som bedöms gynnas av förslaget. En grupp utgörs av ägare av företag som får omställningsstöd och på så sätt kan undvika konkurs. En annan grupp utgörs av personer som kan förväntas kunna bibehålla eller återgå till sysselsättning på grund av att arbetsgivaren har fått omställningsstöd. Förslaget påverkar inkomstfördelningen dels genom effekten på företagsägarnas inkomster, dels genom effekten på de anställdas arbetsinkomster. Kvinnor och män kan påverkas av förslaget såväl i egenskap av företagsägare som i egenskap av anställda.

Effekterna av omställningsstödet för enskilda, den ekonomiska jämlikheten, den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män samt på makroekonomin och sysselsättningen analyserades i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:181).